

Norsk forening for
allmenntedisin

DEN NORSKE LEGEFORENING

Legerollen innenfor eldreomsorg

Gisle Roksund

Spes allmenntedisin og samfunnsmedisin

Leder Norsk forening for allmenntedisin

Allmennlegerollen

Norsk forening for
allmenntilleggerollen

DEN NORSKE LEGEFØRENING

Gisle Roksund

30.august 2008

Side 2

Primary care deals with most health problem for most people most of the time

- Barbara Starfield

En helsetjeneste basert på en godt utbygget allmennmedisin er best og billigst

- Barbara Starfield
[Put doctors where they count](#)

Lots of evidence..

- Good relationship with a freely chosen primary-care doctor, preferably over several years, is associated with better care, more appropriate care, better health and much lower health costs

In contrast....

- Little is known about most benefits of specialty care, although we do know that the greater the supply of specialists, the greater the rates of visits to specialists

We also know

- that when the specialists care for problems outside their main area of expertise, the results are not as good as with primary care

Allmennmedisinens samfunnsoppdrag (1)

- Kommunene skal bl.a. sørge for allmennlegetjeneste, herunder Fastlegeordning og legevaktsordning, for å fremme helse; forebygge, diagnostisere og behandle sykdom, skade eller lyte; utføre medisinsk habilitering og rehabilitering, pleie og omsorg, samt hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner
[\(Lov om Helsetjenesten i kommunene, § 1-3\)](#)

Allmennmedisinens samfunnsoppdrag (2)

- Fastlegen har bl.a. ansvaret for planlegging og koordinering av individrettet forebyggende arbeid, undersøkelse og behandling. Innbyggerne på fastlegens liste skal få utført nødvendige allmennlegetjenester, og få henvisning til andre helsetjenester etter behov, få utskrevet helseattester og få legeopplysninger ved søknad om helse-, trygde- og sosialtjenester ([Forskrift om Fastlegeordningen § 7 med merknader](#))

En problematisk utvikling

Norsk forening for
allmenntidning

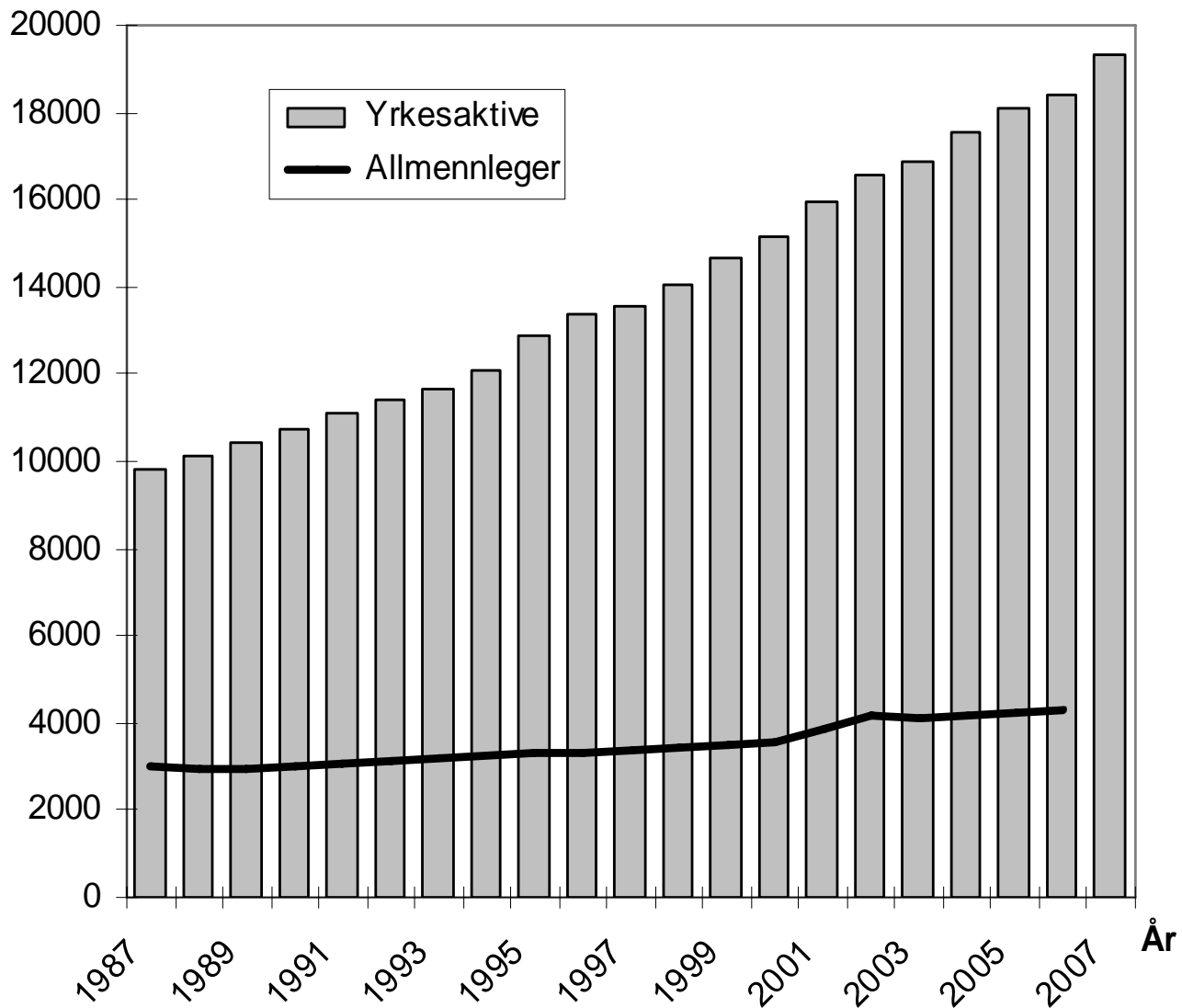
DEN NORSKE LEGEFØRENING

Gisle Roksund

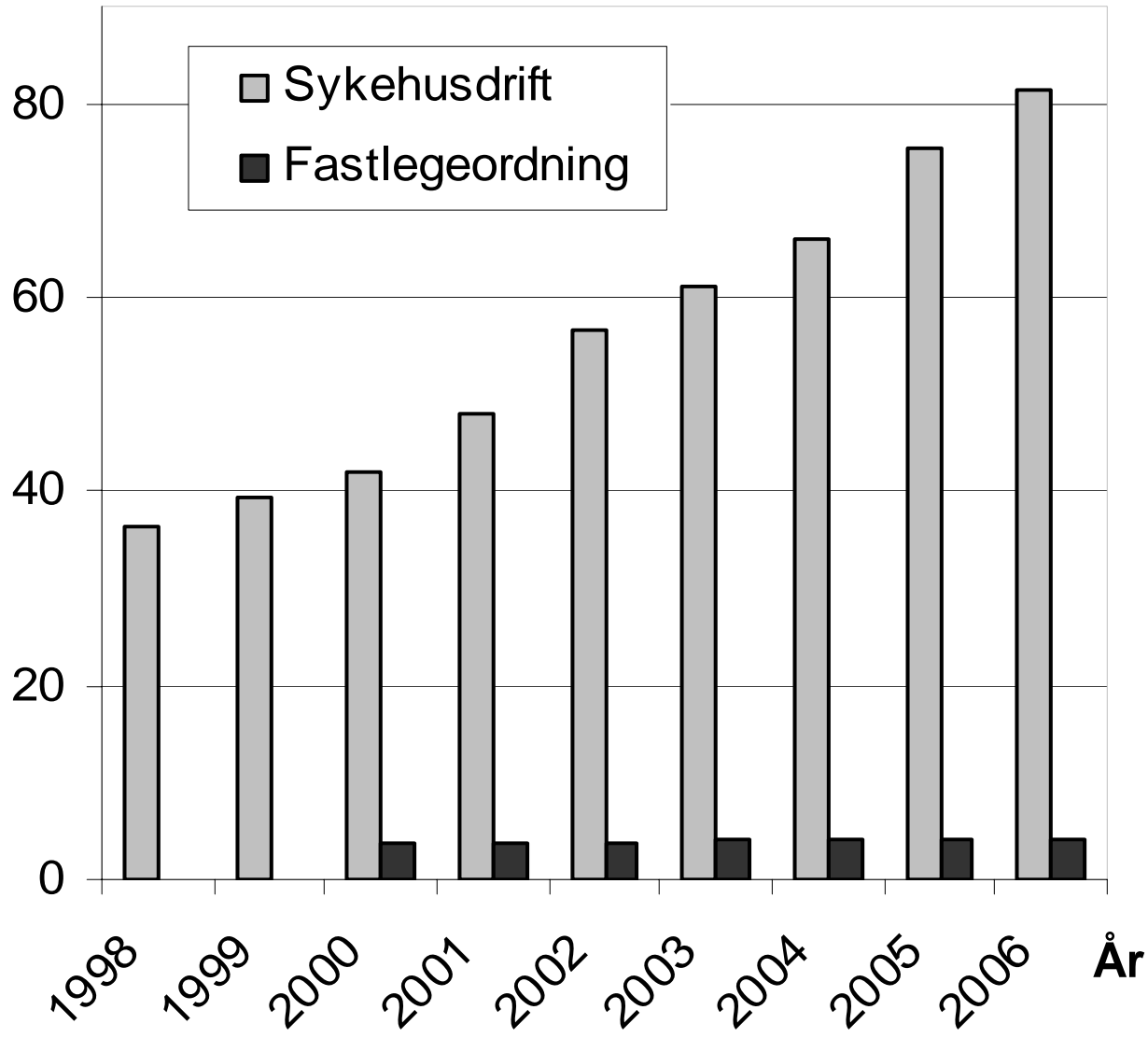
30.august 2008

Side 10

Antall leger

Mrd NOK

Det skaper visse kapasitetsproblemer.....

Norsk forening for
allmenntidning

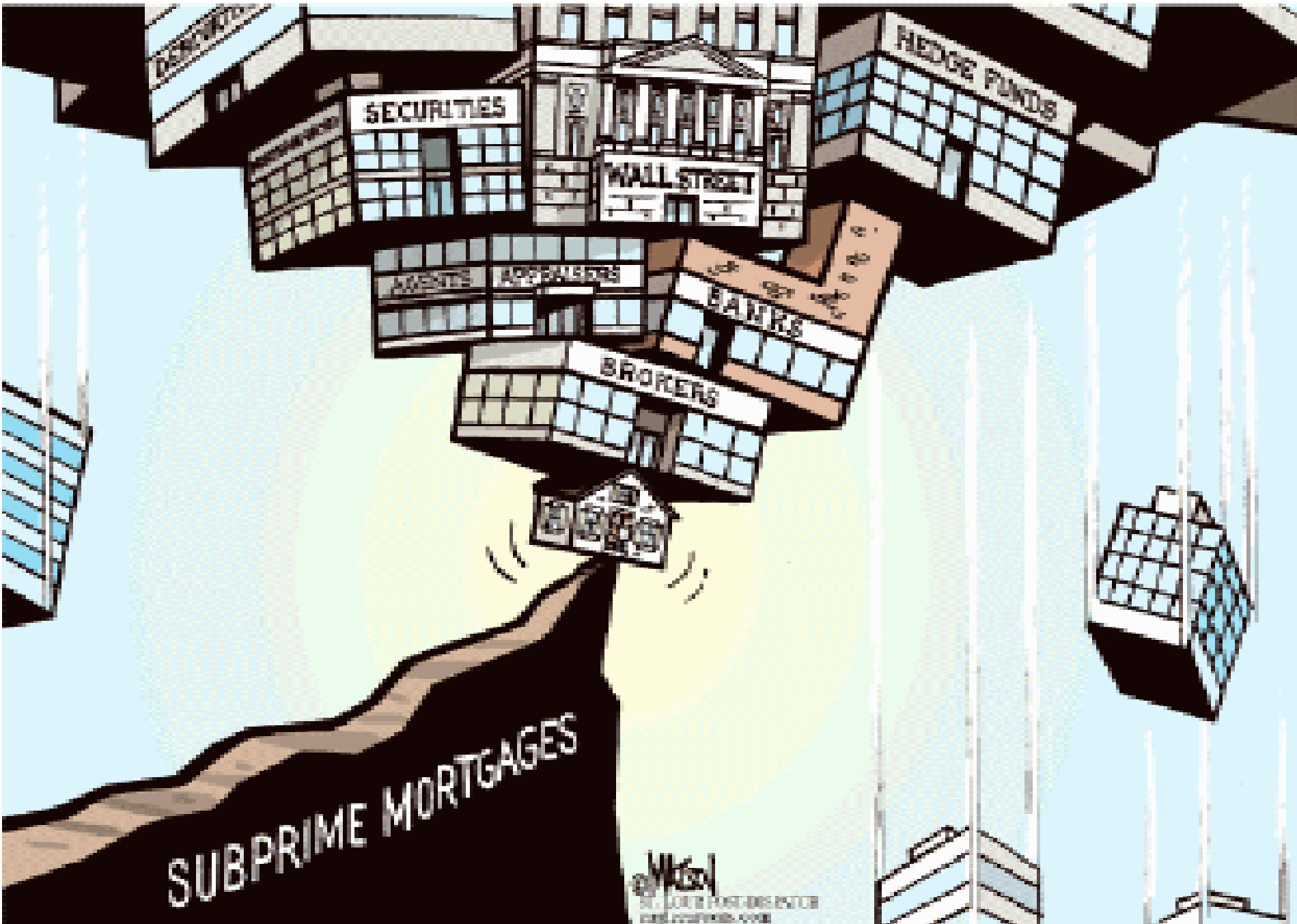
DEN NORSKE LEGEFORENING

Gisle Roksund

30.august 2008

Side 13

Primærhelsetjenesten er grunnmuren.....

Konsekvenser for kunnskapsproduksjonen

Norsk forening for
allmenmedisin

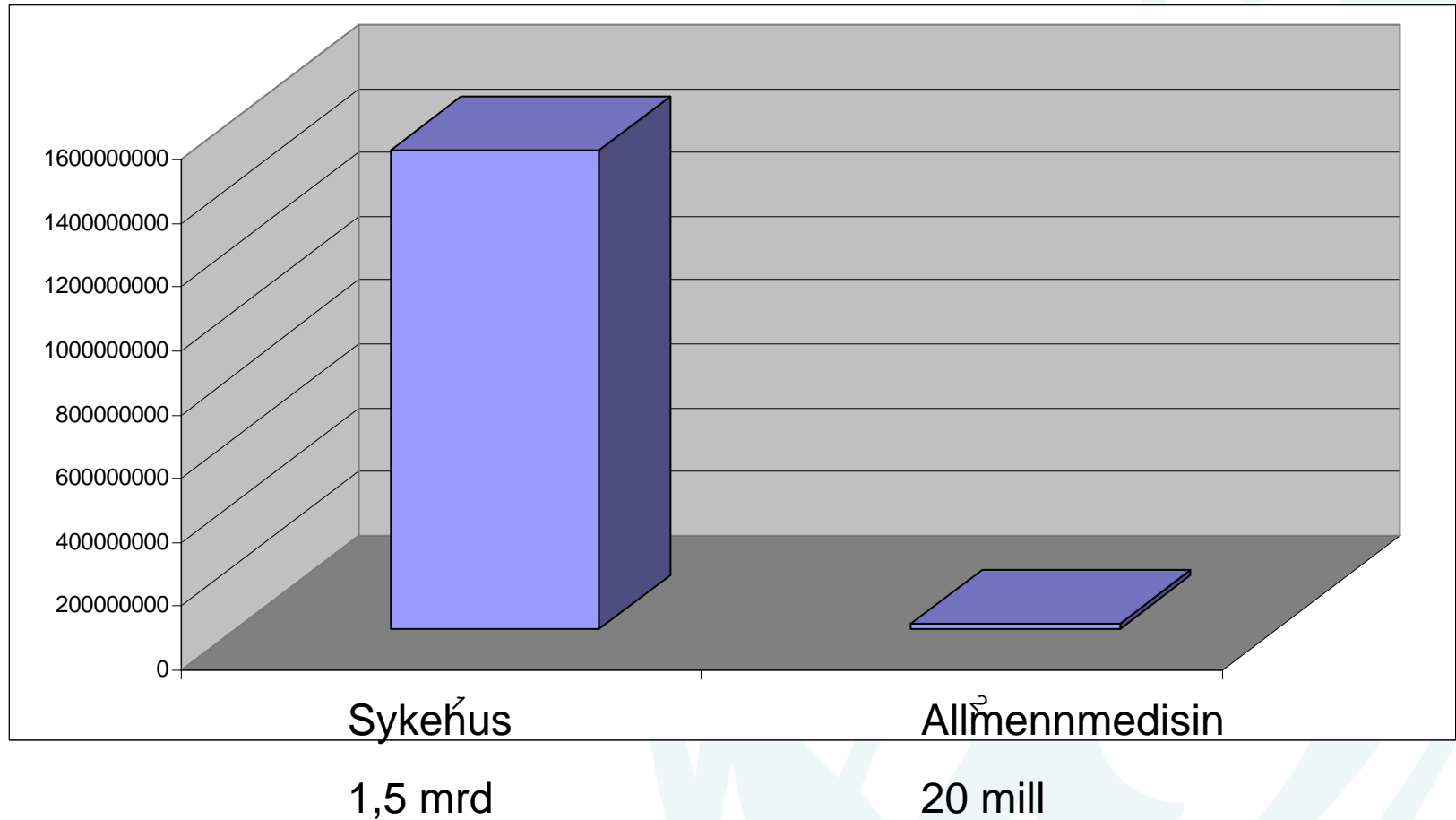
DEN NORSKE LEGEFORENING

Gisle Roksund

30.august 2008

Side 15

Forskning sykehus vs allmenntmedisin 2006

Kunnskapens gyldighet og anvendbarhet

**Fragmenterte "evidens-baserte"
behandlingsmål etablert i
spesialisthelsetjenesten er uforenlige
med den kliniske virkelighet når
anbefalingene appliseres på det enkelte
individ i den generelle befolkning**

Risikomedisinens utopiske 0-visjon

Sterk ekspansjon

Stadige flere undersøkelser for å identifisere økt risiko for sykdom

Medisinsk teknologi sentralt

Stadig flere blir risikanter

Lavere terskel for å være "unormal"

Diagnostikk og behandling – i meste laget?

Organspesialistenes teknologiske imperativ

**Organspesialistene betrakter kliniske
problemstillinger (selvfølgelig) fra et
avgrenset perspektiv**

Stor tilgang på medisinsk teknisk utstyr

Alvorlige sykdommer forekommer ofte

**Faglig virkelighetsoppfatning skiller seg fra
allmennlegenes**

Avvente vs hurtig utredning

Teknologiens kolonialisering av lidelsenes verden

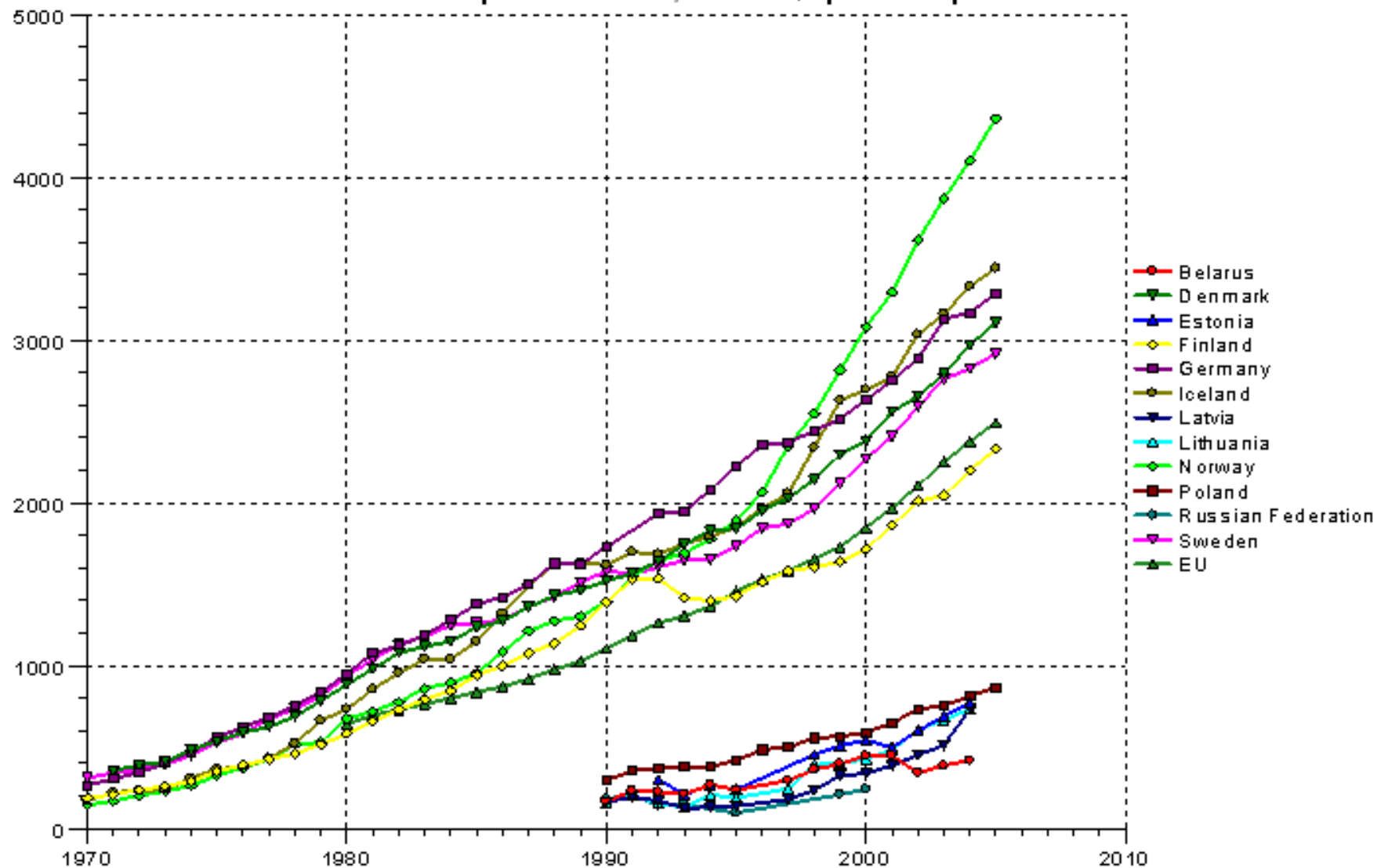
**De medisinsk uforklarlige
lidelser**

**Pasienten føler seg syk, men
legen finner ikke feil**

**Stort press på utredninger
og henvisninger**

Total health expenditure, PPP\$ per capita

En oversikt over forventninger som myndigheter og spesialistmiljøer har til allmennlegen...

(Hormonell erstatning)

entetthet og osteoporose

Hypertensjon

Vold i hjemmet?

Pre-hypertensjon

Homo cystein

Tidlig

Rusmisbruk?

Dep

Bipolare lidelser

Tverrfaglig samarbeid

Cancer mammae

Kolo-Rekt cancer

Fibrinogen

Alkohol

Kolesterol

Røyking

Fedme

Diabetes carotis arterier

Multidose

Fysisk

Kardi

Kronisk obstruktiv lunge lidelse

Syn, grøtt hørsel

Seksuell dysfunksjon

profil

Vaksinasjoner/

Influenta

NAV DIALOGMØTER

Klamydia

MMI Demens Alzheimer

Pneumoni

Genetiske tester?

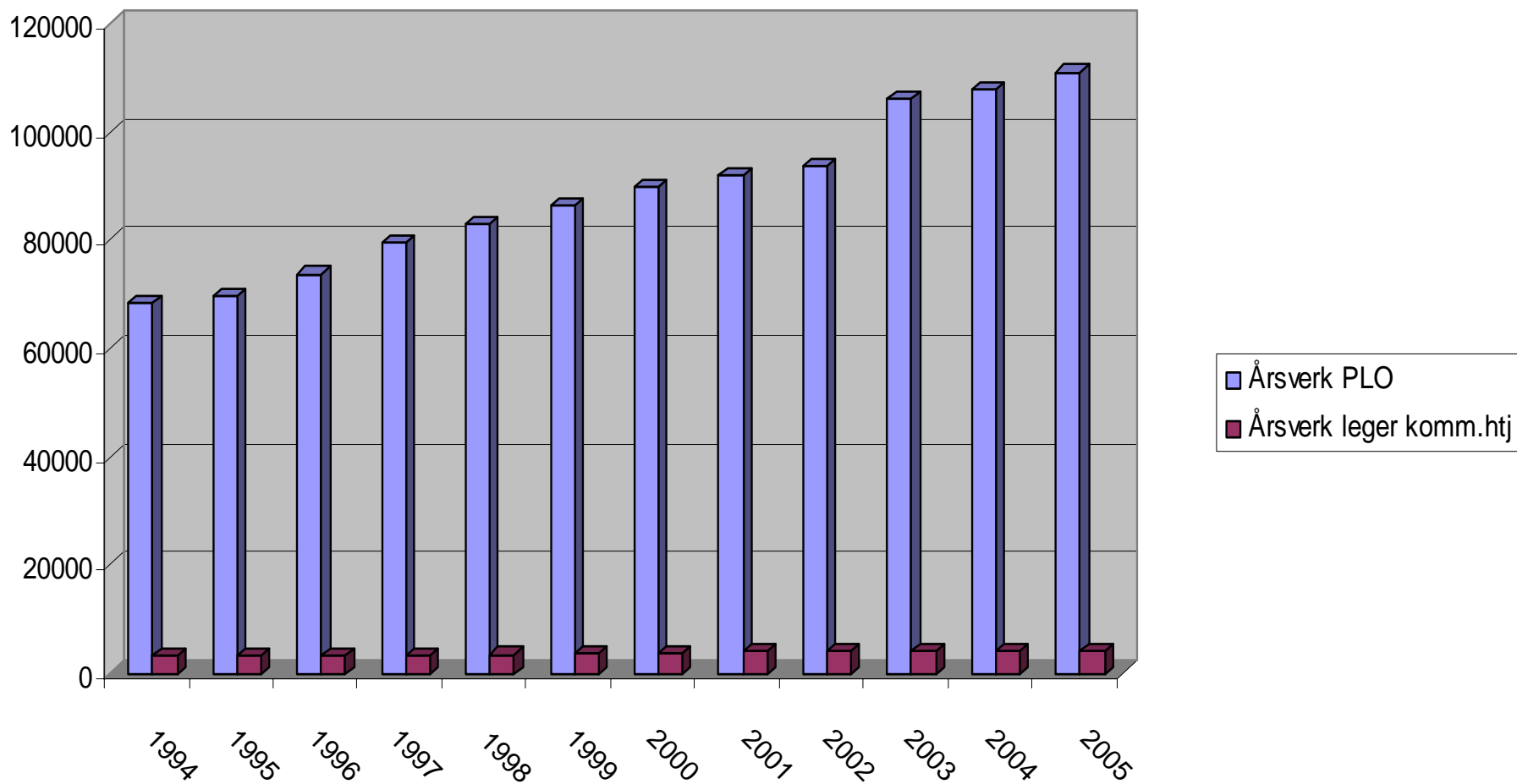
Internkontrollsystem

Eldresomsorgen

- Legene er blitt marginalisert:

Årsverk PLO vs leger i komm.htj 1994 - 2005

An aerial photograph of a coastal town at sunset. The sun is low on the horizon, creating a bright, shimmering reflection on the water. The town is silhouetted against the bright light, and the mountains in the background are also in silhouette. The sky is a deep blue with some light clouds.

Allmennlegens breddekompetanse er unik

Helt nødvendig for eldre med mange kroniske sykdommer

Kjerneoppgaven

Det kliniske møtet

Kommunikasjon og forståelse er grunnlaget

Norsk forening for
allmenmedisin

DEN NORSKE LEGEFORENING

PLOMS utenfor institusjon

**For
lite
kompetanse!**

Hjemmeassistenttjeneste

Sykehjem

Masse å hente på mer
faglighet

La det ikke bli med bare fagre løfter!

Hva må til, og hva gjør vi?

- Et betydelig løft i antall allmennleger (HDir: 2780 nye årsverk!)
- Et betydelig løft i årsverk sykehjemsleger
Sykehjemslegene må også ha ansvar på systemnivå
- Kompetanse: ref.gruppe + utredning behov for kompetanse
- Et betydelig løft i forskning i allmennmedisin på allmennmedisinens premisser

Takk for at dere hørte på

Norsk forening for
allmenntidrett

DEN NORSKE LEGEFORENING

Gisle Roksund

30.august 2008

Side 32